

LBRIS

We know
books

NINA de GRAMONT

MISTERIOSUL
CAZ
CHRISTIE

Traducere din limba engleză și note
VALENTINA GEORGESCU

LITERA
București

LBRIS

We know
books

The Christie Affair

Nina de Gramont

Copyright © 2021 Nina de Gramont

Carte publicată prin înțelegere cu St. Martin's Publishing Group

Toate drepturile rezervate

Foto copertă © Ilina Simeonova / Trevillion Images

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Misteriosul caz Christie

Nina de Gramont

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mona Apa-Slujenco

Corectori: Cătălina Călinescu, Ionel Palade

Copertă: Flori Zahiu-Popescu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRAMONT, NINA DE

Misteriosul caz Christie / Nina de Gramont;

trad. din lb. engleză și note: Valentina Georgescu. -

București: Litera, 2022

ISBN 978-606-33-9144-6

I. Georgescu, Valentina (trad.; note)

821.111

Pentru Liza Jane Hanson

AICI ODIHNEȘTE SORA MARY

Cu mult timp în urmă, într-o altă țară, am fost cât pe ce să omor o femeie.

Imboldul de-a ucide este un sentiment aparte. Mai întâi apare furia, mai puternică decât ți-ai fi putut-o imagina vreodată. Ea pune stăpânire pe corpul tău, într-așa măsură că este ca o forță divină, cotropindu-ți voința, mădulele, psihicul. Trezește o forță pe care nu ai știut vreodată că o posezi. Mâinile tale, incapabile de vreun rău până acum, se ridică pentru a stoarce suflarea dintr-o altă persoană. Există un fel de bucurie în asta. Când privești în urmă mai târziu, ți se pare înspăimântător, dar îndrăznesc să spun că în clipa aceea are un gust dulce, la fel cum dulce este și dreptatea.

Agatha Christie a fost fascinată de crimă. Dar ea era o fire blândă. Nu a vrut să omoare pe nimeni niciodată. Nici măcar pentru o clipă. Nici măcar pe mine.

- Spune-mi Agatha, îmi zicea ea mereu, întinzând o mână subțire.

Dar nu am făcut-o niciodată, în acele zile de început, indiferent câte sfârșituri de săptămână am petrecut într-una sau alta din casele ei, indiferent câte momente am petrecut împreună în intimitate. Familiaritatea nu mi s-a părut adecvată, deși buna-cuviință încetase deja să mai fie ce fusese cândva, înainte de Marele Război. Agatha era aristocrată și elegantă, dar perfect dispusă să renunțe la maniere și convenții sociale. Pe când eu

mă străduisem prea mult să deprind acele maniere și convenții, pentru a renunța la ele cu ușurință.

O plăceam. Pe atunci refuzam să am o părere foarte bună despre opera ei. Dar am recunoscut întotdeauna că am admirat-o ca persoană. O admir și acum. De curând, când i-am mărturisit asta uncea dintre surorile mele, ea m-a întrebat dacă îmi regretam fapta și durerea pe care a provocat-o.

- Bineînțeles că da, i-am răspuns eu, fără ezitare.

Oricine spune *Nu am regrete* este ori psihopat, ori mincinos. Eu nu sunt nici una, nici alta, mă pricep doar să păstrez secrete. Din acest punct de vedere, prima doamnă Christie și cea de-a doua seamănă foarte mult. Amândouă știm că nu-ți poți spune propria poveste fără să o dai în vileag pe a altcuiva. Toată viața ei, Agatha a refuzat să răspundă vreunei întrebări despre cele unsprezece zile în care a fost dată dispărută, și a făcut-o nu doar pentru că a simțit nevoia să se protejeze.

Și eu aș fi refuzat să răspund, dacă s-ar fi gândit cineva să întrebe.

DISPARIȚIA

CU O ZI ÎNAINTE

Joi, 2 decembrie 1926

I-am spus lui Archie că nu era momentul potrivit să-și părăsească soția, dar nu vorbeam serios. În ceea ce mă privea, jocul acesta dura de mult prea mult timp. Sosise vremea să joc mâna câștigătoare. Dar lui îi plăcea ca totul să fie făcut la inițiativa lui, așa că am protestat.

- E prea fragilă, am spus.

Agatha nu se refăcuse încă după moartea mamei sale.

- Clarissa a murit cu luni în urmă, a spus Archie. Și indiferent când îi voi spune, va fi brutal.

Fragil era ultimul cuvânt pe care l-ar fi folosit cineva ca să-l descrie pe Archie. Ședea la imensa lui masă de lucru de mahon, în biroul din Londra, tot numai fast și putere.

- Nu poți să-i faci fericiți pe toți, a spus el. Cineva trebuie să fie și nefericit, și m-am săturat să fiu eu acela.

L-am privit în ochi, așezată în fotoliul de piele, rezervat de obicei bancherilor și oamenilor de afaceri.

- Iubitule.

Vocea mea nu atingea niciodată rafinamentul tonurilor Agathe, dar la vremea respectivă reușisem deja măcar să mă lepăd de accentul de East End.

- Mai are nevoie de timp ca să se refacă.
- Este femeie în toată firea.
- Nu încetezi niciodată să ai nevoie de mama ta.
- Ești prea indulgentă, Nan. Prea bună.

Am zâmbit ca și cum asta ar fi fost adevărat. Lucrurile pe care Archie le ura cel mai mult pe lume erau boala, slăbiciunea, tristețea. Nu avea răbdare să aștepte recuperarea. Ca amantă a lui, eu îmi mențineam tot timpul o atitudine jovială. Volubilă și nonșalantă. Contrastul perfect față de soția lui, îndurerată și nu atât de ușor de păcălit.

Chipul i s-a relaxat. Un zâmbet îi flutura în colțul gurii. Cum le place francezilor să spună: „Oamenii fericiți nu au istorie“. Archie nu s-a interesat niciodată de trecutul meu. El mă voia doar în prezent, radioasă și docilă. Și-a trecut o mână peste păr, așezând la loc ceea ce nici nu fusese deranjat. Am observat niște fire albe la tâmplă. Îi confereau distincție. Relația mea cu Archie avea, poate, o latură mercantilă, dar asta nu însemna că nu-mi făcea plăcere compania lui. Era înalt, chipeș și îndrăgostit de mine.

S-a ridicat de la masa de lucru și a traversat încăperea, îngenunchind în fața fotoliului meu.

- Archie, am spus eu, prefăcându-mă că-l dojenesc. Dacă intră careva?

- Nu intră nimeni.

M-a cuprins cu brațele pe după talie și și-a așezat capul în poala mea. Purtam o fustă plisată, o bluză închisă până sus, un cardigan lejer și ciorapi. Perle false și o pălărie nouă, elegantă. L-am mângâiat pe Archie

pe cap, dar l-am împins delicat când și-a lipit fața de a mea.

- Nu aici, am spus, dar nu pe un ton imperios.

Vesel, vesel, vesel. O față care nu a fost niciodată în viața ei bolnavă ori tristă.

Archie m-a sărutat. Avea gust de fum de pipă. Eu m-am agățat cu mâinile de reverele hainei lui și nu am obiectat când el mi-a cuprins sânii în palme. Seara urma să se ducă acasă la soția lui. Pentru ca strategia pe care o pusesem la cale cu atâta grijă să continue, cel mai bine era să-l trimit acasă la ea gândindu-se la mine. Un burete îmbibat în sulfat de chinină – procurat de sora mea mai mică, măritată – stătea de veghe înăuntrul meu, protejându-mă de o sarcină nedorită. Nici măcar o dată nu m-am întâlnit cu Archie fără să mă fi pregătit înainte în acest mod, dar deocamdată, precauțiile mele se dovedeau de prisos. El mi-a tras cu minte fusta înapoi în jos, netezindu-i pliurile, pe urmă s-a ridicat în picioare și s-a întors la masa de lucru.

Aproape în clipa în care s-a întors la scaunul lui, în birou a intrat Agatha. A bătut ușor cu degetele în ușă, deschizând-o în același timp. Tocurile ei subțiri nu se auzeau mai deloc pe covor. La treizeci și șase de ani, părul arămiu al Agathe devenea castaniu. Era cu câțiva centimetri mai înaltă decât mine și cu aproape zece ani mai mare.

- Agatha, a rostit Archie pe un ton sever. Ai fi putut să bați.

- Of, Archie. Asta nu-i o cabină de probă.

Pe urmă s-a întors spre mine.

- Miss O'Dea. Nu mă așteptam să te gălesc aici.

Strategia lui Archie fusese dintotdeauna să mă ascundă la vedere. Eram invitată cu regularitate să particip la sindrofii și chiar să petrec sfârșituri de săptămână

în casele familiei Christie. În urmă cu șase luni, Archie ar fi căutat măcar o scuză pentru prezența mea în biroul lui. *Stan mi-a împrumutat-o pe Nan ca să stenodactilografieze ceva*, ar fi putut spune. Stan era șeful meu de la Imperial British Rubber Company. Era prieten cu Archie, dar nu împrumuta niciodată nimic nimănui.

De data aceasta, Archie nu a oferit nici cea mai mică explicație a prezenței mele acolo, unde în mod normal nu aș fi avut ce căuta. Agatha a ridicat din sprâncene când și-a dat seama că soțul ei nu se sinchisise cu obișnuitul subterfugiu. Și-a recăpătat apoi calmul și mi s-a adresat personal.

– Ia te uită, a zis, arătând cu degetul mai întâi la ținuta ei, apoi la a mea. Suntem gemene.

M-am străduit din răspuțeri să nu-mi duc mâna la față. Roșisem cumplit. Dacă ar fi intrat cu două minute mai devreme? Ar fi pretins ignoranța în ciuda tuturor dovezilor, la fel de stăruitor cum o făcea acum?

– Da, am spus eu. Da, așa este, suntem.

În acel sezon, aproape toate femeile din Londra erau gemene, aceleași haine, același păr lung până la umeri. Însă taiorul Agathe era un Chanel autentic, iar perlele ei nu erau false. Ea nici nu observa, probabil, aceste discrepanțe, iar dacă le observa, nu o făcea cu vreo urmă de dispreț. Nu era genul acela de persoană, o virtute care s-a întors împotriva ei, în ceea ce mă privește. Agatha nu a obiectat niciodată față de intrarea în cercurile ei sociale a unei fiice de funcționar, o amărâtă de secretară.

– Este prietenă cu fiica lui Stan, îi spusese Archie. Excelentă jucătoare de golf.

Aceasta a fost singura explicație de care Agatha a avut vreodată nevoie.

În fotografiile din acea perioadă, Agatha pare mult mai brunetă, mai puțin frumoasă decât era în realitate. Ochii ei erau strălucitori și albaștri. Avea pe nas o mulțime de pistrui, ca o fetișcană, și o față care trecea rapid de la o expresie la alta. În cele din urmă, Archie s-a ridicat în picioare să o salute, dând mâna cu ea, de parcă ar fi fost un partener de afaceri. Eu am decis – în modul acela în care poate decide cineva care face o faptă crudă – că tot răul era spre bine: femeia aceea drăguță și ambițioasă merita un bărbat mai bun decât Archie. Merita pe cineva care s-o ia în brațe cu o adorație fățișă și care să-i fie credincios. Pe măsură ce mustările de conștiință începeau să se facă simțite pentru a mă descuraja, mi-am reamintit că Agatha se născuse în picioare și că așa avea să cadă mereu.

Ea i-a spus lui Archie, probabil pentru a doua sau a treia oară, că se întâlnește cu Donald Fraser, noul ei agent literar.

– Cum eram în oraș, mi-am zis că am putea lua prânzul împreună. Înainte să pleci la sfârșit de săptămână.

– Astăzi nu pot. Am un munte de acte de verificat, a zis Archie, schițând un gest neconvingător către biroul lui gol.

– Aha. Ești sigur? Am rezervat o masă la Simpson's.

– Sunt absolut sigur, a spus el. Mă tem că ai venit degeaba.

– N-ai vrea să vii dumneata cu mine, Miss O'Dea? Un prânz între fete?

Nu am putut s-o las să fie refuzată de două ori.

– Oh, ba da. Ar fi minunat.

Archie a tușit, iritat. Un alt bărbat ar fi fost, poate, agitat, pus în fața acestei întâlniri, soție și amantă. Dar el trecuse de faza în care se sinchisea. Voia să pună capăt căsniciei, iar dacă asta s-ar fi întâmplat

ca urmare a faptului că Agatha ne descoperea împreună, cu atât mai bine. În timp ce eu și soția lui luam prânzul, el avea o întâlnire la Garrard and Company pentru a cumpăra cel mai frumos inel, primul meu diamant adevărat.

- Trebuie să-mi povestiți despre noul dumneavoastră agent literar, am spus eu, ridicându-mă în picioare. Ce carieră palpitantă aveți, doamnă Christie.

Aici nu era vorba de linguşire. Cariera Agathe era pentru mine infinit mai interesantă decât activitatea lui Archie în domeniul finanțelor, deși ea nu era foarte cunoscută la acel moment, nu în măsura în care avea să devină ulterior. O stea în plină ascensiune, încă neajunsă la apogeu. O invidiam.

Agatha m-a luat de braț. Eu am acceptat gestul cu naturalețe. Nimic nu-mi venea mai natural decât intimitatea cu o altă femeie. Aveam trei surori. Chipul Agathe s-a luminat de un zâmbet ce reușea să fie deopotrivă visător și hotărât. Archie se plângea uneori de faptul că ea se îngrășase în ultimii șapte ani, după nașterea lui Teddy, dar brațul ei părea subțire și delicat. Am lăsat-o să mă conducă prin birouri, până afară, pe aglomerata arteră londoneză. Obrajii mi s-au îmbujorat de frig. Agatha mi-a dat brusc drumul brațului, ducându-și o mână la frunte și încercând să-și regăsească echilibrul.

- Sunteți bine, doamnă Christie?

- Agatha, a spus ea, pe un ton mai tăios decât în biroul lui Archie. Te rog să-mi spui Agatha.

Eu am încuviințat din cap. Pe urmă am continuat să fac ce făceam de fiecare dată când ea îmi cerea acest lucru - în cea mai mare parte din timpul petrecut împreună în acea după-amiază, nu i-am spus în nici un fel.

*

Ați cunoscut vreodată o femeie care a devenit faimoasă? Privind înapoi, puteți revedea în minte anumite lucruri, nu-i așa? Felul în care stătea nemișcată. Hotărârea cu care vorbea. Până în ultima zi a vieții ei, Agatha a afirmat că nu a fost o persoană ambițioasă. Ea a crezut că își păstrează secretă pasiunea, dar o vedeam în felul în care își plimba privirea prin câte o încăpere. Felul în care examina pe oricine trecea prin raza ei vizuală, imaginându-și o poveste pe care o putea rezuma într-o singură frază. Spre deosebire de Archie, Agatha se interesa de fiecare dată de trecutul tău. Dacă nu voiai să-l dezvălui, crea singură unul, convingându-se că era adevărat.

La Simpson's, eu și Agatha am fost conduse sus, în salonul pentru doamne. După ce ne-am așezat, ea și-a scos pălăria, la fel și eu, deși multe alte doamne le păstraseră pe cap. A avut grijă să-și aranjeze părul frumos. Gestul a părut mai puțin vanitos, cât mai degrabă un fel de-a se consola. M-ar fi putut întreba ce căutasem în biroul lui Archie. Dar știa că aș fi avut pregătită o minciună și nu voia să o audă.

- Mama dumitale trăiește încă, nu-i așa, Miss O'Dea? a întrebat în schimb.

- Da, ambii mei părinți.

M-a privit cu luare-aminte. Evaluând. Privind retrospectiv, îmi dau seama de asta. Eram frumoasă. Zveltă, tânără, athletică. Totuși, nu eram vreo Elena din Troia. Dacă aș fi fost, relația mea cu Archie ar fi putut fi mai puțin îngrijorătoare. Modestia nurilor mei indica faptul că el ar fi putut foarte bine să fie îndrăgostit.

- Ce mai face Teddy? am întrebat eu.

- Bine.

- Și scrisul cum merge?